

ONDERWIJSONDERZOEK NAAR 'STUDENT VOICE'
BENADRUKT HET BELANG VAN STUDENTENPARTICIPATIE

De stem van de student | ROCvA

Er is steeds meer aandacht voor het belang van studentenparticipatie. Een groeiende beweging van onderwijsonderzoek naar 'student voice' benadrukt het belang van studentenparticipatie. Ook binnen het ROCvA-F is er veel aandacht voor de stem van de student. Op verschillende plekken zijn initiatieven waarbij studenten worden gevraagd mee te denken, doen en organiseren. **MEREL SCHENK**

Initiatieven zoals studentenarena's en de jaarlijkse studentenraad-conferentie geven studenten de kans om mee te denken over hun eigen onderwijs en de organisatie ervan. Janneke Gulen (Lid van het Strategisch Transitie Team sociale innovatie) nam het initiatief om een bijeenkomst op het Marineterrein te organiseren met het thema de 'Stem van de student'. Alternatieve voorbeelden van studentenparticipatie werden gedeeld. De nieuwe vormen van studentenrollen is groeiende en nog in ontwikkeling. Een daarvan is de rol van 'Peer Educator'. Deze Peer Educators hadden een actieve rol. Ze deelden persoonlijke leerervaringen.

Eén student vertelde over zijn sterke mening en drive om dingen te verbeteren, maar hij werd beperkt door

angst om voor een groep te staan. Nu presenteert hij zich duidelijk en met plezier. Een andere student deelde haar ervaring dat docenten meer deelden en opener werden wanneer zij persoonlijke verhalen voor de klas vertelde. Naast positieve ervaringen kwamen ook momenten ter sprake waarop studenten zich niet serieus genomen voelden. Studenten haken af. Ze voelen zich niet gehoord en niet verbonden met de school. Dit

BRON: PINTEREST; MEETING ROOM BY CHEE

**Kenmerken
student voice**

- Autonomie
- Onafhankelijkheid
- Gelijkwaardigheid
- Wederkerigheid
- Openheid
- Respect

Uitingsvormen student voice**Uitstekend HO**

- Studentwelzijn
- Studieresultaten
- Gemeenschapszin
- Wereldburgerschap

Uitingsvormen van student voice en kenmerken van de samenwerking

benadrukt het belang van zorgvuldigheid in dit proces.

Janneke: *'Als we de belofte willen nakomen dat studenten zich zowel vakmatig én als individu kunnen ontwikkelen en over zichzelf, elkaar en de samenleving leren, moeten we naar onze studenten luisteren. Het betrekken van studenten is essentieel voor het versterken van onderwijskwaliteit. Bovendien draagt het bij aan de persoonlijke ontwikkeling van studenten. Wanneer studenten ervaren dat er naar ze geluisterd wordt en dat ze serieus genomen worden stimuleert dat de motivatie en betrokkenheid.'*

als eigenaarschap, studieresultaten, studentwelzijn, gemeenschapszin en brede vorming.

Mitra en Gross omschrijven drie niveaus van participatie; 'being heard', 'collaboration' en 'leadership'. Deze opeenvolgende niveaus zijn weergegeven in 'The Pyramid of Student Voice' (Mitra & Gross, 2009). Het lectoraat Wereldburgerschap van de Haagse Hogeschool onderzoekt in hoeverre hun studenten zich gezien en gehoord voelen in hun onderwijsorganisatie. In bovenstaand model verbinden ze de uitingvormen van student voice en de kenmerken van de samenwerking.

voortdurend feedback van studenten wordt opgehaald. Voorwaardelijk voor het gevoel van gehoord worden is dat er sprake is van openheid en respect. Het volgende moet voor de studenten duidelijk zijn:

- wat de reden is dat de enquête wordt afgenomen,
- wat de uitkomsten zijn en
- wat ermee gedaan wordt.

Gelijkwaardige samenwerking en wederkerigheid

Bij 'collaboration' gaat het om een gelijkwaardige samenwerking waarbij sprake is van wederkerigheid. Studenten en staf werken samen aan gezamenlijke opgaven, ze zoeken samen naar oplossingen en voeren dit ook samen uit. Een inspirerend voorbeeld hiervan is het keuzedeel [duurzaamheid in het beroep](#) dat is ontstaan vanuit een onderzoek dat docenten samen met studenten van de [Green Office](#) hebben gedaan onder docenten en studenten. Gezamenlijk is gewerkt aan een les-serie aan de hand van de [SDG's die open source](#) toegankelijk is.

[Peer educators](#) worden nu ingezet om deze lessen aan hun peers te geven.

»

AANDACHT VOOR HET BELANG VAN STUDENTEN- PARTICIPATIE GROEIT

PARTICIPIZZA

De manier waarop én de mate waarin studenten participeren maakt uit. Hoe groter de studentbetrokkenheid, hoe groter de opbrengsten

Ondervragen van studenten

'Being heard' kan in de vorm van het ondervragen van studenten middels een enquête over bijvoorbeeld het lesprogramma of de organisatie. Dit manifesteert zich in de klas of in de vorm van de JOB enquête en in meer formele medezeggenschap zoals studentenraden en KVO's (klassenvertegenwoordigers overleg). Een ander voorbeeld is ClubZ. Een platform en programmering van MBO College Zuid dat bijdraagt aan de persoonsvorming van studenten en waarvoor

[lees verder >>](#)

Initiatief nemen en meebeslissen

‘Leadership’ is de meest vergaande vorm van participatie waarin studenten het initiatief nemen en meebeslissen over de ontwikkelrichtingen van onderzoek en onderwijs. Hierbij is het belangrijk dat sprake is van gelijkwaardigheid en dat de studenten een eigen autonome inbreng hebben. In de aanloop naar de oprichting van het practoraat ‘De

OP MBO COLLEGE WEST WORDT ER GEWERKT MET PEER COACHES

mbo-er als onderzoeker’ zijn enkele voorbeelden gemaakt waarin studenten van Zorg en Welzijn zelf het initiatief nemen om vraagstukken te identificeren, dit te onderzoeken en ook met de oplossingen aan de slag te gaan.

PARTICIPATIE WASHING

De groeiende behoefte om de stem van de student te horen neemt ook een risico met zich mee. Wanneer studenten wordt gevraagd om mee te denken maar ze niet in staat worden gesteld om van toegevoegde waarde te zijn kan dit averechts

BRON: GREEN OFFICE - INDY AGUILAR Y MORA

werken. Slecht ontworpen participatieprocessen kunnen leiden tot een gebrek aan betrokkenheid, verlies van vertrouwen en negatieve impact op de gemeenschapszin. De opbrengsten kunnen een vertekend beeld geven omdat er slechts een beperkt scala aan perspectieven is opgehaald. Als we studenten een podium geven moet ook het juiste publiek er zijn om naar ze te luisteren.

CLEAR-Model

Het [CLEAR-model](#) (van Lowndes, Pratchett en Stoker, 2006) kan een hulpmiddel zijn om de participatie van studenten zo effectief mogelijk te organiseren. Het geeft inzicht in de belemmeringen en wat er nodig is voor het organiseren van effectieve studentenparticipatie. CLEAR staat voor: Can do, Like to, Enabled to, Asked to, Responded.

VERSCHILLENDE ROLLEN

Uit de brainstormsessie over studentenrollen op het Marineterrein kwam naar voren hoe belangrijk de voor-

bereidingen en het nagesprek zijn met alle stakeholders. Duidelijkheid over het proces, ieders rol en de verwachtingen zijn essentieel. MBO studenten kunnen vanuit verschillende rollen gevraagd worden. Hierin zijn twee duidelijke rollen te onderscheiden. De rol van beginnend of toekomstig beroepsbeoefenaar en de rol van ervaringsdeskundige.

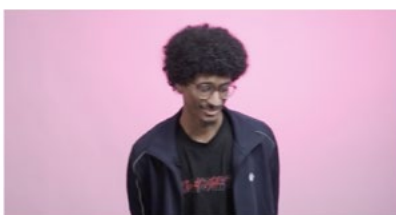
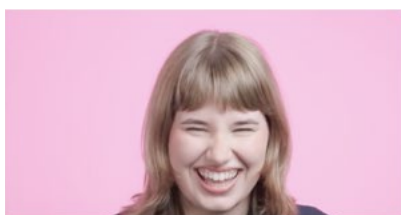
Beginnend of toekomstig beroepsbeoefenaar

Studenten van leerwerkbedrijven zoals [Flow buro](#) (media en events), [Moos productiehuis](#), [Green Office](#), [BeSo event](#), [Poort of Events](#) en [ITalent-workspace](#) leveren een bijdrage vanuit hun rol als beginnend en toekomstig beroepsbeoefenaar. Ze worden gevraagd om media-uitingen te maken, ze werken aan een CRM Systeem en organiseren events.

Ervaringsdeskundige

De rol van ervaringsdeskundige kan worden toegespitst op allerlei ervaringen: student, jongere, bewoner van een buurt, mantelzorger, etc. Een groeiend aantal voorbeelden geeft vorm aan deze rol.

- Op MBO College West wordt er gewerkt met peer coaches. Derdejaarsstudenten coachen eerstejaarsstudenten.
- Er is een groeiende groep peer educators die andere studenten lesgeven over verschillende onderwerpen die raken aan de SDG's.
- Doordat studenten steeds vaker gevraagd wordt om mee te praten

Tips

Meer weten over 'student voice'?
Lees hierover [het onderzoek 'Student Voice'](#) van De Haagse Hogeschool.

Zelf aan de slag met studentparticipatie?

- > [Bekijk hier](#) hoe je zelf een student arena kan organiseren.
- > Het lectoraat Jeugd en Samenleving van InHolland deed onderzoek naar [De rol en werking van student Peercoaching](#)
- > Lees meer over het [CLEAR-model](#)

Diversion is een bureau dat zich sinds 2003 inzet voor het verkleinen van ongelijkheid en het aanpakken van maatschappelijke problemen. [Bekijk hier ter inspiratie projecten](#) waarin ze werken met peer education en jongeren participatie.

Aanvullingen?

*Ken je een inspirerend voorbeeld of heb je een kijk- luister- of leestip over dit onderwerp?
Laat het ons weten door te mailen naar fastforwardmbo@rocva.nl. We zullen alle aanvullingen verzamelen en delen.*

en hun mening en ervaringen te delen is het initiatief Impact Makers ontstaan. Studenten volgen bij [O'Lab op het Marineterrein](#) een leergang waarin ze leren hun mening te vormen en te delen. Daarna kunnen deze studenten in de vorm van een betaalde bijbaan als Impact Maker aan de slag. Ze worden zowel intern als extern gevraagd om aan denk- en werksessies bij te dragen. ■

DE AUTEUR IS PROJECTLEIDER SOCIALE INNOVATIE IN HET MBO

Nationale Jeugdstrategie | Inspraak jongeren in voor hen cruciale thema's

Er komt een nationale jeugdstrategie, een domeinoverstijgende langetermijnvisie, waarin jongeren structureel en duurzaam inspraak krijgen op beleid rondom thema's die invloed hebben op hun leven. Staatssecretaris Maarten van Ooijen van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft hiervoor samen met de Nationale Jeugdraad (NJR) een plan opgesteld, in reactie op een unaniem aangenomen motie. NJR is met 35 landelijke jongerenorganisaties het grootste jongeren-netwerk in Nederland.

PROCES EN ROL NJR

Het belang van een nationale jeugdstrategie werd [voor het eerst in 2021 onderstreept door het Jongerenplatform van de Sociaal Economische Raad](#).

Kimberley Snijders (NJR): 'We kunnen de positie van jongeren alleen structureel verbeteren met een overkoepelende strategie waarbij ministeries met elkaar samenwerken. We pleiten hier vanuit NJR al lang voor en nu gaat het echt gebeuren.'

Staatssecretaris Maarten van Ooijen (VWS): 'Jongeren hebben de toekomst. Hun inbreng en deelname bij het maken van toekomstplannen is dan ook van essentieel belang.'

OPEENSTAPELING VAN PROBLEMEN

NJR stelt dat het van cruciaal belang is dat de positie van jongeren wordt verbeterd, en wijst

daarbij op de verslechterde positie van jongeren. Dit blijkt uit verschillende recente onderzoeken over onder andere de financiële moeilijkheden, problemen met huisvesting en de verslechterde mentale gezondheid die jongeren ervaren.

CRUCIAAL DAT
DE POSITIE VAN
JONGEREN WORDT
VERBETERD

Ook maken jongeren zich zorgen over problemen rondom klimaatverandering, onderwijs en jeugdzorg. De meest recente [Monitor Brede Welvaart van CBS](#) (15 mei 2024) toont ook een groot verschil tussen generaties, waarbij jongere generaties het steeds minder goed krijgen.

JONGERENINSpraak IN HET BUITENLAND

Duitsland, België, Ierland en Litouwen betrekken jongeren al langer structureel bij beleidsvorming. Ook op Europees niveau wordt het belang van jongereninspraak erkend: door middel van online inspraakrondes en panelgesprekken [wil de Europese Commissie jongeren betrekken bij de totstandkoming van beleid](#).

BRON: RIJKSOVERHEID NIEUWSBERICHT |
17-05-2024